

แผนปฏิบัติการ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์

แผนปฏิบัติการ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

คำนำ

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัด ใช้เป็นกรอบและทิศทางการดำเนินงานและขับเคลื่อนภารกิจส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด กลยุทธ์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณ โดยมีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการประจำปีกับนโยบายของรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดินกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ นโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ ที่มุ่งเน้นให้คนพิการมีศักยภาพ ดำรงชีวิตอิสระ สู้สังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ภายใต้ยุทธศาสตร์ ๕A ในการขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าว

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ฉบับนี้ จะบรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จที่กำหนดไว้ ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ พก. ร่วมกันผลักดันแผนสู่การปฏิบัติ โดยการขับเคลื่อนบทบาท และภารกิจของ พก. ไปสู่การเป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านคนพิการ รวมถึงการส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิอย่างเท่าเทียมกับทุกคนในสังคม เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งยังเป็นกรอบแนวทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ พก. เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมถึงเกิดผลประโยชน์สูงสุดและความคุ้มค่าในการบริหารจัดการภาครัฐต่อไป

(นางธนาภรณ์ พรมสุวรรณ)

อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ สถานการณ์การดำเนินงานด้านคนพิการ

๑

๑. ภูมิภาพและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

๒

๒. สถิติด้านคนพิการ

๔

๓. ภารกิจกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๗

๔. สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของ พก.

๙

๕. ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑๑

ส่วนที่ ๒ ทิศทางยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑๓

๑. วิสัยทัศน์

๑๔

๒. พันธกิจ

๑๔

๓. ประเด็นยุทธศาสตร์

๑๕

๔. ค่านิยม

๑๕

๕. ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การจัสตริ่งระบบประมาณรายจ่าย

๑๖

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๖. ความเชื่อมโยงกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีกับแผนที่เกี่ยวข้อง

๑๗

ส่วนที่ ๓ รายละเอียดแผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑๙

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑

๒๐

- ยุทธศาสตร์ที่ ๒

๒๔

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓

๒๕

- ยุทธศาสตร์ที่ ๔

๒๖

- ยุทธศาสตร์ที่ ๕

๒๗

ส่วนที่ ๔ การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

๒๙

ส่วนที่ ๑

สถานการณ์การดำเนินงานด้านคนพิการ

ส่วนที่ ๑ สถานการณ์การดำเนินงานด้านคนพิการ

๑. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ.๒๕๕๖ นับเป็นนวัตกรรมทางกฎหมายด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยมีสาระทั้งในด้านการกำหนดมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างกลไกเพื่อการคุ้มครองคนพิการในเชิงนโยบายไว้ในกฎหมาย เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิ และโอกาส การคุ้มครองจากรัฐ โดยให้คนพิการได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการต่างๆ จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งในด้านฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์ การศึกษา การอาชีพ การคุ้มครอง เพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การเข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร โทรคมนาคม บริการล่ามภาษามือ สิทธิในการเข้าไปใช้ในบริการสาธารณะ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป การจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการ การบริหารจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และสิทธิในการได้รับการลดหย่อนภาษีสำหรับคนพิการ และผู้ดูแลคนพิการ

๑.๒ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ มีวิสัยทัศน์ ที่ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยประกอบด้วยยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน ๖ ยุทธศาสตร์ด้วยกันคือ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีแนวทางในการขับเคลื่อนสำคัญ ได้แก่ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศ การป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีแนวทางขับเคลื่อน ได้แก่ สมรรถนะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่น ส่งเสริมการค้าและการลงทุน ทั้งภาครัฐและเอกชน พัฒนาผู้ประกอบการขนาดกลางขนาดย่อมสู่สากล และพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน มีแนวทางในการขับเคลื่อน ได้แก่ พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ สร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี สร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทยให้เอื้อต่อการพัฒนาคน (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคมมีแนวทางในการขับเคลื่อนได้แก่ สร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีแนวทางในการขับเคลื่อนได้แก่ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ การปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม การวางระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐในการปฏิบัติราชการ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากล หรือข้อตกลงระหว่างประเทศ ตลอดจน พัฒนาหน่วยงานภาครัฐและบุคลากรที่มีหน้าที่เสนอความเห็นทางกฎหมายให้มีศักยภาพ

๑.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยหลักการสำคัญของแผนประกอบด้วย (๑) ยึดหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” (๒) ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” (๓) ยึด “วิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี” มาเป็นกรอบของวิสัยทัศน์ประเทศไทยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (๔) ยึด “เป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี ๒๕๗๔” เป็นกรอบการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน ๕ ปีแรก และเป้าหมายในระดับย่อยลงมาควบคู่กับกรอบเป้าหมายที่ยั่งยืน และ (๕) ยึดหลักการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง ใน ๕ ปี สำหรับวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ประกอบด้วย (๑) เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (๒) เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ (๓) เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็งแข่งขันได้มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืน (๔) เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ (๕) เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีการทำงานเชิงบูรณาการ (๖) เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค (๗) เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายรวมประกอบด้วย (๑) คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ (๒) ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง (๓) ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ (๔) ทunesทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๕) มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตยและเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย และ (๖) มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจ และมีส่วนร่วมจากประชาชน

๑.๔ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ อนุมัติในหลักการของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการดำเนินการตามแนวทางและมาตรการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เพื่อขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ และให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำเสนอแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ให้คณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมการยุทธศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ กำหนดวิสัยทัศน์ **“คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง ดำรงชีวิตอิสระในสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างยั่งยืน”** ภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งความเท่าเทียม (EQUAL) ได้แก่ เสริมพลังคนพิการและองค์กรด้านคนพิการให้มีศักยภาพและความเข้มแข็ง (Empowerment) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ ขจัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิได้จริง (Quality Management) เสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ (Understanding) สร้างสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility) และส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายและสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน (Linkage)

๑.๕ ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์

“พม.” เป็นผู้นำด้านสังคมของไทยและอาเซียน มุ่งสู่คนอยู่ดีมีสุขในสังคมคุณภาพ

พันธกิจ

1. พัฒนาคคนและสังคมให้มีคุณภาพเต็มศักยภาพและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง
2. สร้างเสริมเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม
3. พัฒนาองค์ความรู้ ชีตความสามารถ และระบบการบริหารจัดการด้านการพัฒนาสังคม
4. จัดระบบสวัสดิการที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันและมีความมั่นคงในชีวิต

ค่านิยม

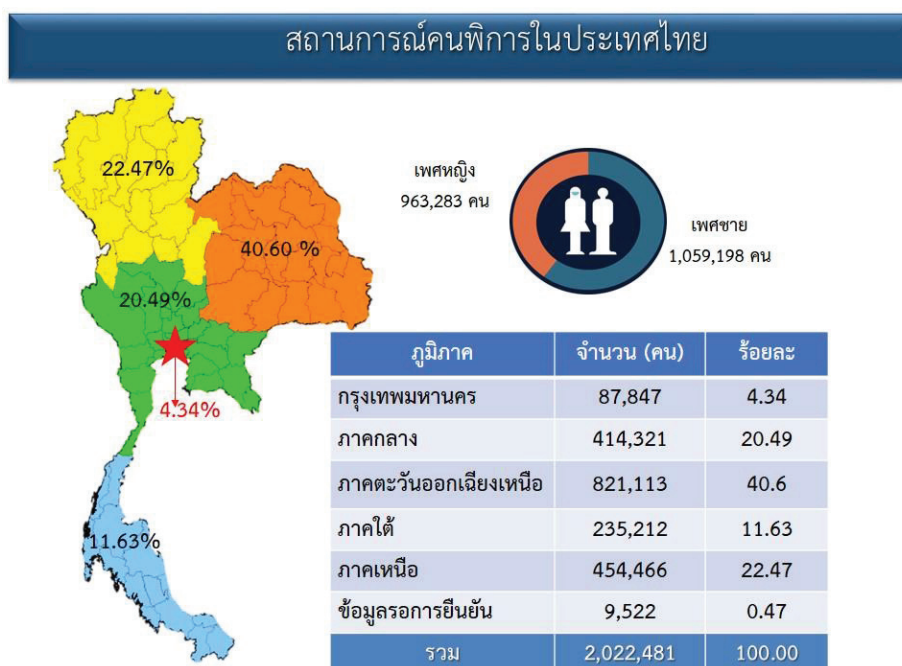
อุทิศตน อาสางาน เอื้ออาทร อำนวยประโยชน์สุข

ยุทธศาสตร์

๑. ส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงบริการทางสังคมบนพื้นฐานความพอเพียง
๒. สร้างภูมิคุ้มกันและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมายและเครือข่าย
๓. ผนึกกำลังทางสังคมเพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาสังคม
๔. บริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นผู้นำทางสังคมด้วยหลักธรรมาภิบาล

๒. สถิติด้านคนพิการ

“คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคด้านต่างๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรม ในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม ได้อย่างบุคคลทั่วไป (พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖)

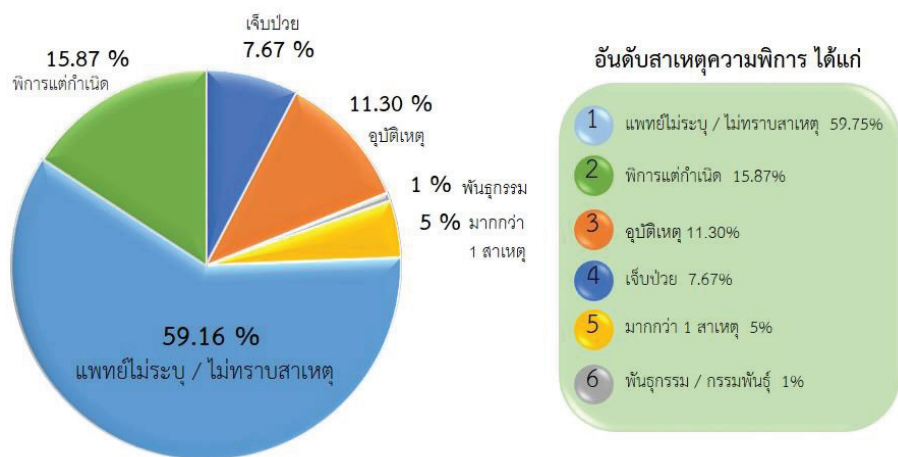

แผนปฏิบัติการ

๔ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พค.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

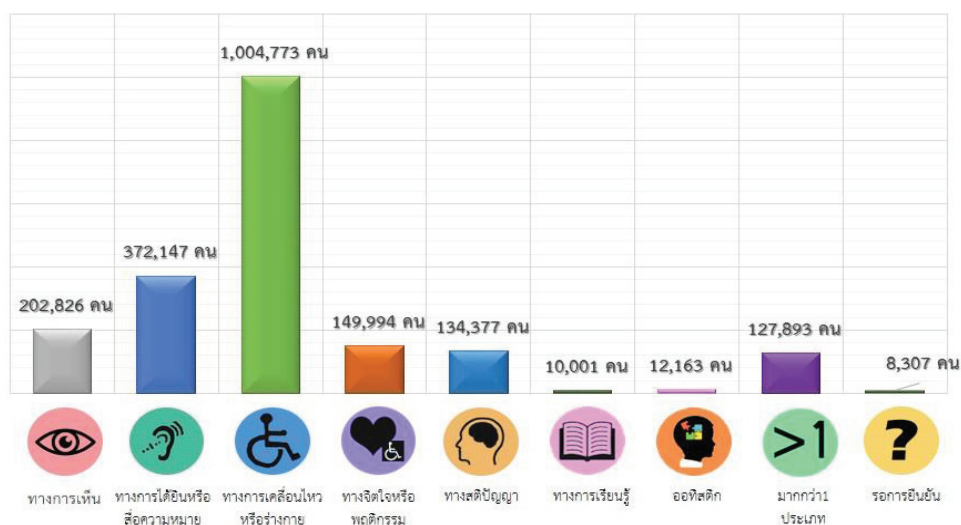
จากรายงานสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยที่จัดทำโดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ พบว่า มีคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการทั่วประเทศ จำนวน ๒,๐๒๒,๔๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๘ ของประชากรทั้งประเทศ โดยเป็นคนพิการเพศชาย จำนวน ๑,๐๕๕,๑๘๘ (ร้อยละ ๕๒.๓๗) และเพศหญิง จำนวน ๙๖๗,๒๙๓ คน (ร้อยละ ๔๗.๖๓) โดยเมื่อพิจารณากระจายตัวของประชากรพิการพบว่า อาศัยใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด จำนวน ๘๒๑,๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖ รองลงมา ได้แก่ ภาคเหนือ มีคนพิการจำนวน ๔๕๔,๔๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔๗ ภาคกลาง จำนวน ๔๑๔,๓๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔๙ ภาคใต้ จำนวน ๒๓๕,๒๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๓ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๘๗,๘๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๔ และข้อมูลการยืนยัน จำนวน ๙,๕๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๗

สาเหตุความพิการ

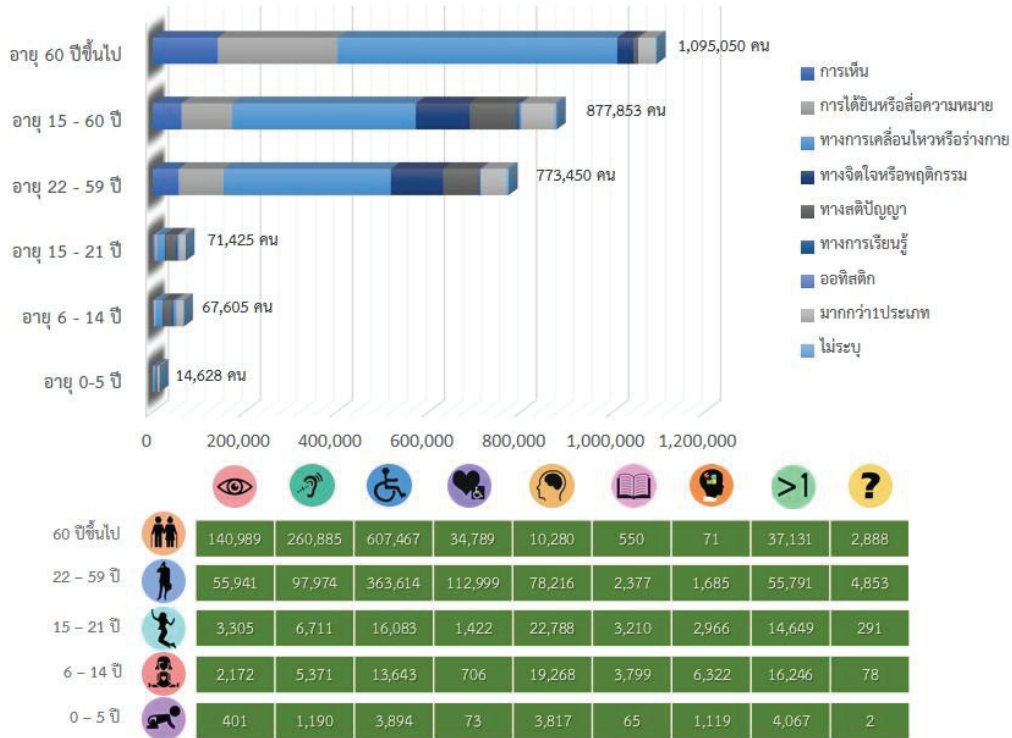
ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของความพิการ พบว่า ส่วนใหญ่เกิดจากแพทย์ไม่ระบุหรือไม่ทราบสาเหตุ ความพิการ ร้อยละ ๕๙.๑๖ รองลงมาได้แก่ ความพิการแต่กำเนิด ร้อยละ ๑๕.๘๗ อุบัติเหตุ ร้อยละ ๑๑.๓ ภาวะความเจ็บป่วย ร้อยละ ๗.๖๗ มากกว่า ๑ สาเหตุ ร้อยละ ๕ และกรรมพันธุ์ ร้อยละ ๑

ประเภทความพิการ

ประเภทความพิการ ตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องประเภท และหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งออกตามมาตรา ๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยแบ่งประเภท ความพิการออกเป็น ๗ ประเภทด้วยกันโดยจากจำนวนคนพิการทั้งหมด ๒,๐๒๒,๔๘๑ คน เป็นความพิการ ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย มากที่สุด จำนวน ๑,๐๐๔,๗๗๔ คน (ร้อยละ ๔๙.๖๘) และคนพิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย จำนวน ๓๗๒,๑๔๗ คน (ร้อยละ ๑๘.๔๐) คนพิการทางการเห็น จำนวน ๒๐๒,๘๒๖ คน (ร้อยละ ๑๐.๐๒) คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน ๑๔๙,๙๙๔ คน (ร้อยละ ๗.๔๒) คนพิการทางสติปัญญา จำนวน ๑๓๔,๓๗๗ คน (ร้อยละ ๖.๖๔) คนพิการ ทางออทิสติก จำนวน ๑๒,๑๖๓ คน (ร้อยละ ๐.๖๐) คนพิการ ทางการเรียนรู้ จำนวน ๑๐,๐๐๑ คน (ร้อยละ ๐.๔๙) และพิการมากกว่า ๑ ประเภท ความพิการ จำนวน ๑๒๗,๘๙๓ คน (ร้อยละ ๖.๓๒) และข้อมูลการยืนยัน จำนวน ๘,๓๐๗ คน (ร้อยละ ๐.๔๑)

วิเคราะห์ตามอายุและประเภทความพิการ

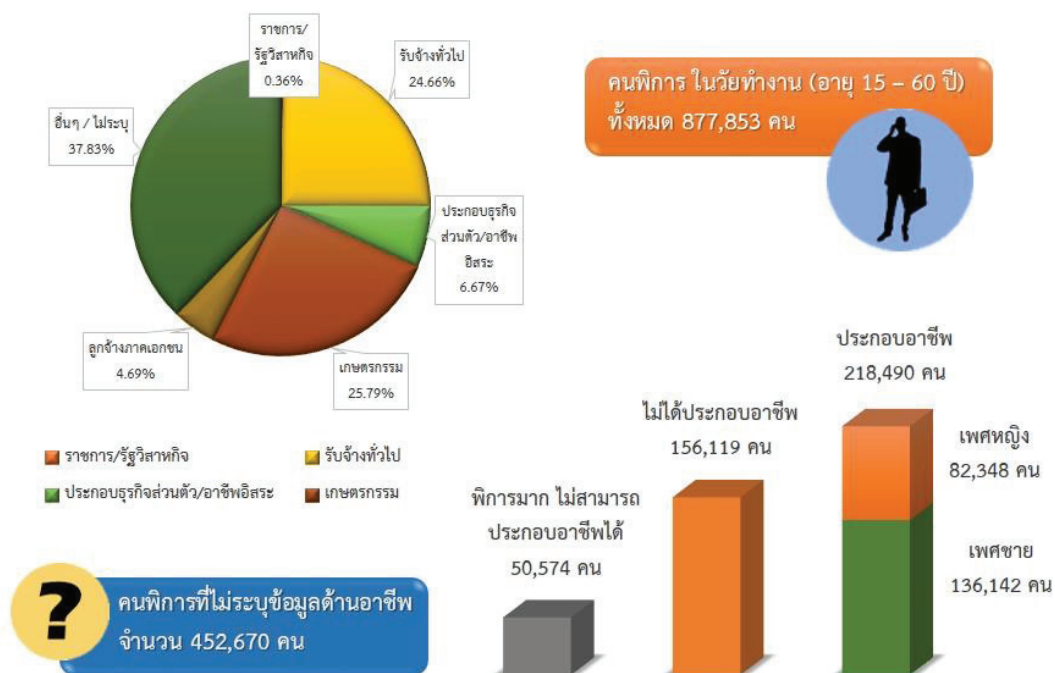

ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงช่วงอายุของคนพิการในประเทศไทย พบว่าคนพิการส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑,๐๙๕,๐๕๐ คน รองลงอยู่ระหว่าง ช่วงอายุ ๒๒ - ๕๙ ปี จำนวน ๗๗๓,๔๕๐ คน ช่วงอายุ ๑๕ - ๒๑ ปี จำนวน ๗๑,๔๒๕ ช่วงอายุ ๖ - ๑๔ ปี จำนวน ๖๗,๖๐๕ คน และช่วงอายุแรกเกิดถึง ๕ ปี จำนวน ๑๔,๖๒๘ คน

โดยการศึกษาของคนพิการพบว่า คนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน ๑๑๔,๘๕๒ คน แบ่งเป็น อายุไม่ถึงเกณฑ์ ที่จะเรียน จำนวน ๖,๑๓๖ คน และเป็นคนพิการที่อายุถึงเกณฑ์แต่ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน ๑๐๘,๗๑๖ คน คนพิการ ที่ได้รับการศึกษา จำนวน ๑,๒๑๔,๕๒๔ คน มีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน ๑,๐๙๓,๓๑๑ คน รองลงมาคือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. /ปวส. /ปวท.) จำนวน ๕๔,๘๓๕ คน ระดับมัธยมศึกษา

จำนวน ๒๖,๘๘๐ คน ระดับปริญญาตรี จำนวน ๔,๖๘๒ คน ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒,๙๕๘ คน คนพิการ ได้รับการศึกษาระดับอนุปริญา น้อยที่สุด จำนวน ๘๓๘ คน คนพิการได้รับการศึกษานอกระบบ จำนวน ๑๗,๙๗๑ คน และไม่ระบุข้อมูลด้านการศึกษา ๖๙๓,๑๐๕ คน

แผนภูมิแสดงอาชีพคนพิการในวัยทำงาน

สำหรับการประกอบอาชีพของคนพิการ จากจำนวนคนพิการที่อยู่ในวัยแรงงาน (อายุระหว่าง ๑๕ - ๖๐ปี) พบว่ามีจำนวน ๘๗๗,๘๕๓ คน เป็นคนพิการในวัยทำงานที่ประกอบอาชีพ จำนวน ๒๑๘,๔๙๐ คน (ร้อยละ ๒๔.๘๙) คนพิการในวัยทำงานที่สามารถประกอบอาชีพได้ แต่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน ๑๕๖,๑๑๙ คน (ร้อยละ ๑๗.๗๙) และคนพิการในวัยทำงานที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้เนื่องจากพิการรุนแรงช่วยเหลือตนเองไม่ได้ จำนวน ๕๐,๕๗๔ คน (ร้อยละ ๕.๗๖) โดยคนพิการส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพอื่นๆ/ไม่ระบุ รองลงมา ได้แก่ เกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป ประกอบธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ ลูกจ้างภาคเอกชน และราชการและรัฐวิสาหกิจ ตามลำดับ

๓. ภารกิจกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอนโยบาย และจัดทำแผนงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมทั้งดำเนินการด้านการคุ้มครอง การส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการของคนพิการ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคแก่คนพิการ การตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ การจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ การให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นได้ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศในการปฏิบัติงานและการเสนอนโยบาย จัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และเป็นไปตามเป้าหมาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ สำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ และสถานการณ์เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ รวมทั้งจัดทำแผนงาน และติดตาม ประเมินผล เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

(๓) บริหาร จัดการ และพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๔) จัดทำแผนงานการคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิคนพิการ ตลอดจนสนับสนุนและประสานงานให้หน่วยงานของรัฐจัดงบประมาณ ให้แก่องค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๖) ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพ และพัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ

(๗) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการกำกับดูแลศูนย์บริการคนพิการทุกประเภท

(๘) ดำเนินการและส่งเสริมกิจการของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่ได้จัดตั้งขึ้น ทั้งในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

(๙) ตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งขจัดการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและจัดหาทนายความว่าต่างแก่ต่างคดีให้แก่คนพิการ

(๑๐) ให้คำ แนะนำ และช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่น ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๔. สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของ พก.

๔.๑ สภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสของ พก.

ตารางที่ ๑ ประเด็นสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสของ พก. ได้รับการประเมินให้มีความสำคัญที่สุด ๕ ลำดับ

อันดับ	ประเด็น	ผู้เลือก	คะแนน	ร้อยละ
๑	มีกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการที่เป็นข้อผูกพันทางกฎหมายที่หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีการส่งเสริมให้คนพิการได้รับสิทธิและการปฏิบัติบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกับบุคคลอื่นและดำเนินมาตรการด้านสิทธิที่มีประสิทธิภาพ (O๓)	๑๗	๒๖๗	๒.๘๔
๒	กระแสการพัฒนาคนพิการทั่วโลก ต้องให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมและคนพิการเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน (O๑)	๑๓	๑๘๘	๒.๐๐
๓	ผู้บริหารระดับประเทศให้ความสำคัญกับงานด้านคนพิการ และผู้นำท้องถิ่นมีความเข้าใจงานพัฒนาสังคมมากขึ้น (O๒)	๑๒	๑๘๔	๑.๙๕
๔	งานด้านคนพิการเป็นการดำเนินงานตามข้อกำหนดด้านกฎหมาย โดยกำหนดไว้ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ทำให้มีโอกาสในการออกกฎหมายรองรับการดำเนินงานได้ (O๔)	๑๐	๑๖๔	๑.๗๔
๕	มีองค์กรด้านคนพิการระดับชาติ ครอบคลุมประเภทความพิการ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรสมาชิก (O๑๒)	๑๕	๑๔๔	๑.๕๓

๔.๒ สภาพแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามของ พก.

ตารางที่ ๒ ประเด็นสภาพแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามของ พก. ที่ได้รับการประเมินให้มีความสำคัญที่สุด ๕ ลำดับ

อันดับ	ประเด็น	ผู้เลือก	คะแนน	ร้อยละ
๑	สังคมยังขาดเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ และขาดความรู้ความเข้าใจประเด็นความสามารถ ศักยภาพของคนพิการ ความคาดหวังต่องานบริการคนพิการในลักษณะเป็นการสงเคราะห์มากกว่าการพัฒนา (T๒)	๒๓	๒๗๓	๒.๙๐
๒	หลักการงบประมาณ จัดสรรงบประมาณในการดูแลคนพิการในสถาบันไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการและสภาพเศรษฐกิจสังคม (T๔๗)	๑๔	๑๔๔	๑.๕๓
๓	ขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทาง การปฏิบัติด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น (T๑)	๑๒	๑๓๑	๑.๓๙
๔	การขับเคลื่อนงานด้านคนพิการในเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ยังจำกัดอยู่ที่การดำเนินงานโดยส่วนกลางเป็นสำคัญยังไม่ครอบคลุมในมิติจังหวัด และกลุ่มจังหวัด พื้นที่ระดับท้องถิ่น รวมถึงนโยบายและยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศ (T๓)	๑๑	๑๒๖	๑.๓๔
๕	ครอบครัว ชุมชน ผลักภาระให้ภาครัฐดูแลคนพิการ (ทำให้มีการทอดทิ้งและส่งคนพิการเข้าสถานสงเคราะห์) (T๖)	๑๑	๑๒๔	๑.๓๒

๔.๓ สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งของ พก.

ตารางที่ ๓ ประเด็นสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งของ พก. ที่ได้รับการประเมินให้มีความสำคัญที่สุด ๕ ลำดับ

อันดับ	ประเด็น	ผู้เลือก	คะแนน	ร้อยละ
๑	พก.เป็นเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการสามารถขับเคลื่อนงานเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ และระดมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนได้ และมีมติของคณะกรรมการเป็นส่วนสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะภาครัฐ (S๑)	๒๐	๓๓๗	๓.๕๘
๒	พก.มีกฎหมาย ระเบียบรองรับการดำเนินงานด้านคนพิการ เช่น พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ร.บ.สุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ร.บ.การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้น เอื้อให้พก. มีทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน (S๓)	๒๑	๓๓๐	๓.๕๑
๓	ผู้บริหารระดับนโยบายมีวิสัยทัศน์ และให้ความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ (S๔)	๑๘	๒๙๖	๓.๑๔
๔	มีคณะกรรมการและอนุกรรมการดำเนินงานจัดทำแผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับภูมิภาค และในกรุงเทพมหานคร โดยจะประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน (S๒)	๑๓	๑๘๒	๑.๙๓
๕	มีการบูรณาการและประสานความร่วมมือทั้งกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ ทั้งที่เป็นกระทรวง กรม และภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ในการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (S๕)	๑๔	๑๕๐	๑.๕๙

๔.๔ สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนของ พก.

ตารางที่ ๔ ประเด็นสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนของ พก. ที่ได้รับการประเมินให้มีความสำคัญที่สุด ๕ ลำดับ

อันดับ	ประเด็น	ผู้เลือก	คะแนน	ร้อยละ
๑	บุคลากรในการขับเคลื่อนภารกิจยังไม่เพียงพอต่อภารกิจใหม่ๆ ของ พก. รวมถึงขาดบุคลากรหลักทางวิชาชีพในสัดส่วนที่เหมาะสม (W๒๑)	๑๗	๒๐๗	๒.๒๐
๒	บุคลากรยังไม่มีทักษะและความสามารถในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ และบูรณาการเชิงนโยบายที่มีระบบและมีประสิทธิภาพ (W๑)	๑๗	๑๙๓	๒.๐๕
๓	ระบบบริการคนพิการ ตลอดจนสิทธิประโยชน์สำหรับคนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ ยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการ จำเป็นของคนพิการแต่ละประเภท ความพิการได้อย่างทั่วถึง (W๑๔)	๑๔	๑๕๖	๑.๖๖
๔	ระบบฐานข้อมูลคนพิการยังไม่เป็นปัจจุบัน ทันสมัยและการเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ครอบคลุมและใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ (W๓)	๑๑	๑๒๕	๑.๓๓
๕	ขาดการวางแผนในการพัฒนาองค์กร ทั้งในระยะสั้นและ ระยะยาว (W๓๐)	๑๑	๑๑๕	๑.๒๒

๕. ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๕.๑ ข้อเสนอจากคณะกรรมการด้านคนพิการ สนช.

- ๑) บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- ๒) การขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) การบูรณาการประเด็นด้านคนพิการเข้ากับการพัฒนากระแสหลัก
- ๔) การผลักดันยุทธศาสตร์การจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for All Act: AAA)
- ๕) แนวทางการจัดบริการคนพิการทางจิตสังคมในประเทศไทย
- ๖) การเตรียมการจัดทำรายงานประเทศไทย ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ
- ๗) การปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๕.๒ ข้อเสนอจากองค์กรด้านคนพิการ

- ๑) การปรับปรุง พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ /ระเบียบต่างๆ
- ๒) การนำยุทธศาสตร์ EQUAL มาใช้เป็นกรอบในการขับเคลื่อนงานด้านคนพิการอย่างเป็นระบบ
- ๓) การส่งเสริมให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิต่างๆอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ๔) การพัฒนาที่ศูนย์เรียนรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ
- ๕) การทบทวนปรับเปลี่ยนโครงสร้างของอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด ให้มีความกระชับและทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๖) การผลักดันให้ พวก เป็นหน่วยประสานและบูรณาการประเด็นด้านคนพิการเข้ากับการพัฒนากระแสหลัก โดยยึดโยง พรบ.ส่งเสริมฯ
- ๗) การบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๘) การนำ IT มาใช้ในการพัฒนางานและพัฒนาบุคลากรด้านคนพิการ

๕.๓ ข้อเสนอจากเครือข่ายสตรีพิการ

- ๑) เชื่อมโยงกลไกที่มีอยู่กับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น คณะกรรมการสตรี ภายใต้กรม สค. / เป้าหมาย SDG / และกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ
- ๒) ให้ความรู้เรื่องสุขอนามัยเจริญพันธุ์ ของสตรีพิการ ทุกประเภทความพิการ
- ๓) สร้างความเข้าใจของสถานศึกษาที่สอนคนหูหนวก โดยใช้ครูหูหนวกสอนภาษามือร่วมด้วย
- ๔) จัดทำฐานข้อมูลคนพิการระดับพื้นที่ big data/ gps. เพื่อทราบข้อมูลคนพิการทั่วประเทศ และช่วยเหลือได้ทันที
- ๕) พัฒนาล่ามภาษามือ ให้มีการใช้ภาษามืออย่างถูกต้อง และสามารถใช้อาสาสมัครมากกว่าล่ามภาษามือชุมชน และให้มีบริการล่ามภาษามือเพื่อความบันเทิงด้วย
- ๖) จัดเวทีเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันสม่ำเสมอ

ส่วนที่ ๒

ทิศทางยุทธศาสตร์

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ส่วนที่ ๒

ทิศทางการยุทธศาสตร์กรมส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑. วิสัยทัศน์

“คนพิการมีศักยภาพ ดำรงชีวิตอิสระ สู้สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน”

(Empowering Independent Living for Persons with Disabilities towards Inclusive Society)

คำนิยามคำสำคัญ

คนพิการมีศักยภาพ หมายถึง คนพิการได้รับการเสริมสร้างความสามารถให้มีสมรรถภาพที่ดีขึ้น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยวิถีทางการแพทย์ การศึกษา ทางสังคม การฝึกอาชีพ และเทคโนโลยี เป็นต้น

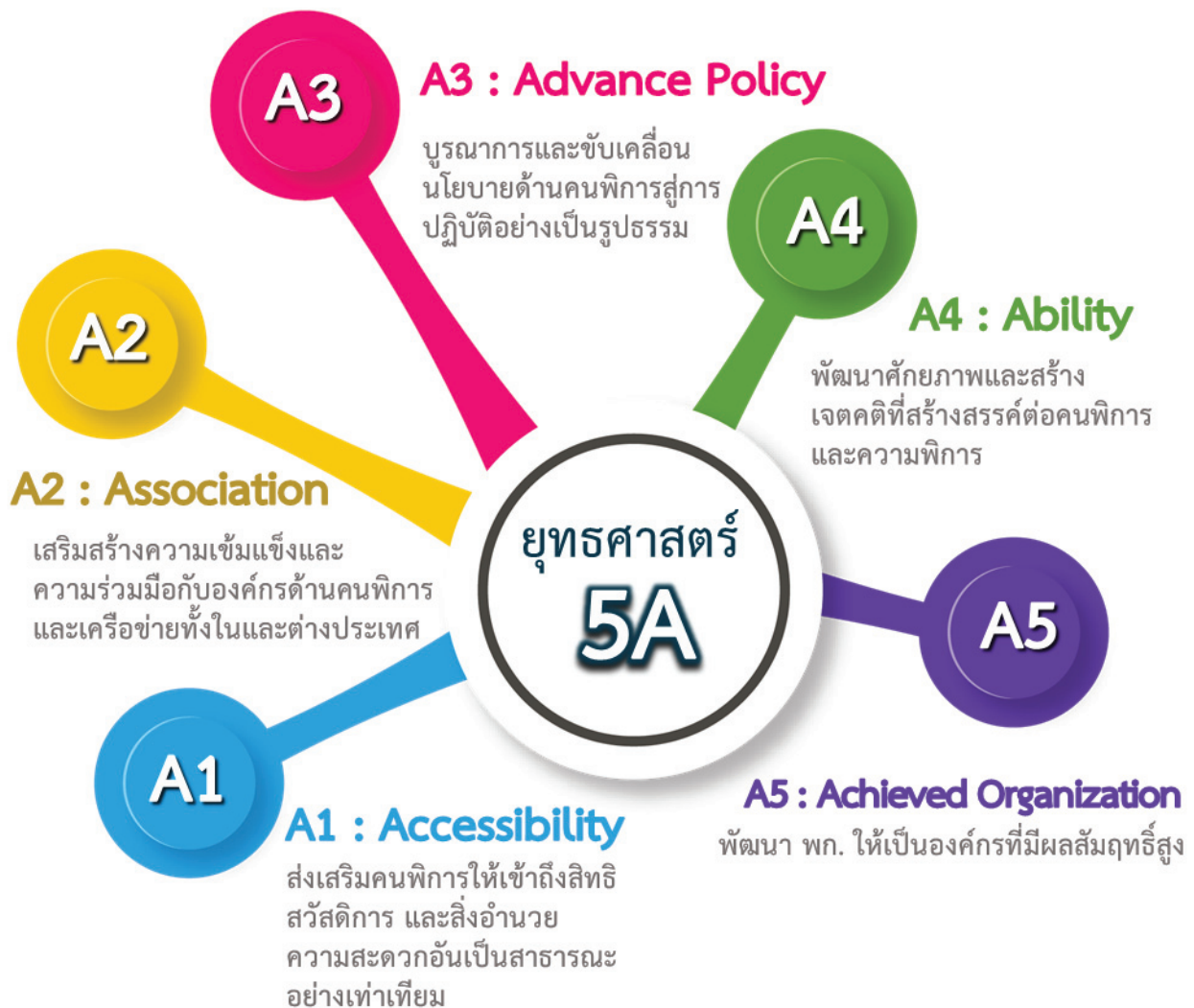
การดำรงชีวิตอิสระ หมายถึง การที่คนพิการสามารถกำหนดแนวทาง (เลือก คิด ตัดสินใจ) ในการดำรงชีวิตของตนเองได้อย่างสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดำเนินชีวิตได้เหมือนสมาชิกทั่วไปในสังคม ทั้งนี้ อาศัยสวัสดิการ บริการความช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล และการเอื้ออำนวย ที่สมเหตุสมผลสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน หมายถึง สังคมที่ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีเกียรติ โอกาส กำลังใจ มีความเสมอภาค ความเท่าเทียม และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๒. พันธกิจ

๑. ส่งเสริมให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างเท่าเทียม ปราศจากการถูกเลือกปฏิบัติ
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรและเครือข่ายด้านคนพิการ ให้มีศักยภาพในการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
๓. ขับเคลื่อน และบูรณาการนโยบายด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
๔. ส่งเสริมศักยภาพและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการในสังคม
๕. พัฒนาระบบการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ
๖. พัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูง และบุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ

๓. ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ ๕A กกับการขับเคลื่อนภารกิจของ พก.

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมคนพิการให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างเท่าเทียม (Accessibility)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งและความร่วมมือกับองค์กรด้านคนพิการและเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ (Association)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บูรณาการและขับเคลื่อนนโยบายด้านคนพิการสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (Advance Policy)

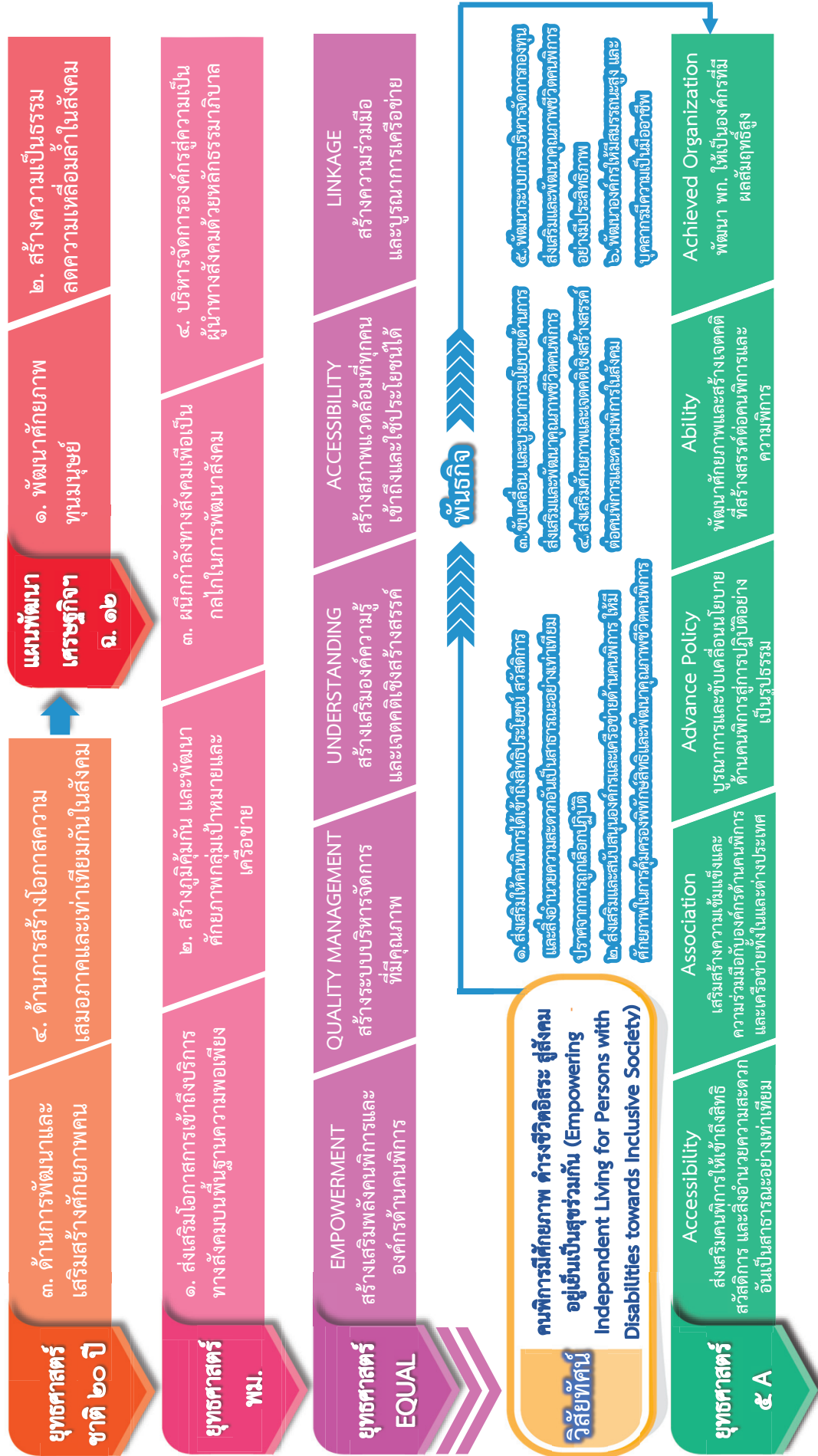
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาศักยภาพและสร้างเจตคติที่สร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ (Ability)

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนา พก. ให้เป็นองค์กรที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (Achieved Organization)

๔. ค่านิยม

มีคุณธรรม นวัตกรรมดีเด่น เน้นทีมงาน ประสานเครือข่าย

๖. ความเชื่อมโยงกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีกับแผนที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๓

รายละเอียดแผนปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

แผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	เจ้าภาพ
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมคนพิการ ให้เข้าถึงสิทธิสวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกก่อนเป็นสาธารณชนอย่างเท่าเทียม (Accessibility)	คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิสวัสดิการและจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบ	จำนวนคนพิการที่ใช้ประโยชน์จากสิทธิสวัสดิการ และขจัดจัดการเลือกปฏิบัติ (๒๗๐,๐๐๐ คน)	๑. ส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการ ๒. ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บริการคนพิการ	๑. โครงการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิคนพิการ - เงินสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ - ค่ากายอุปกรณ์สำหรับช่วยคนพิการ - ส่งเสริมการดำเนินงานการจัดบริการของศูนย์บริการคนพิการ - การจัดบริการล่ามภาษามือ - สนับสนุนการจัดบริการผู้ช่วยคนพิการ - พักพิทักษ์คุ้มครองและตรวจสอบสิทธิคนพิการ	จำนวนคนพิการที่ได้รับการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิคนพิการ (๒๕๐,๐๐๐ คน)	๙๘.๖๖๖๖	กสส., กยผ., กทพ.
				- ส่งเสริมการมีบัตรประจำตัวคนพิการ - เสริมพลังคนพิการสร้างโอกาสและความเท่าเทียมในสังคม - Thailand Social Expo ๒๐๑๙			กคพ.,

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	เจ้าภาพ
			๓. พัฒนาการจัดการบริการคนพิการในสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพ	๒. โครงการคุ้มครองสวัสดิภาพคนพิการ - บริการสวัสดิการสังคมในสถาบันแก่คนพิการและบุคคลออทิสติก - ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการมีอาชีพ - บริการสวัสดิการสังคมในสถาบันของผู้ป่วยจิตเวชรองรับ พ.ร.บ.สุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๒ - ยกระดับคุณภาพการจัดบริการสำหรับคนพิการ	จำนวนคนพิการที่ได้รับบริการ คุ้มครอง สวัสดิภาพ และพัฒนา (๒,๐๐๐ คน)	๑๙๒.๙๒๓๙	กสส.
	คนพิการและเครือข่ายด้านคนพิการมีความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุ	จำนวนเครือข่ายด้านคนพิการที่มีผู้สูงอายุ (๗๖ เครือข่าย)	๔. ส่งเสริมและผลักดันการจัดตั้งศูนย์รวมคนพิการและผู้สูงอายุ (๗๖ เครือข่าย)	๓. โครงการเตรียมความพร้อมคนพิการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ	จำนวนเครือข่ายด้านคนพิการที่มีความพร้อมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ (๗๖ เครือข่าย)	๒.๒๔๐๐	กสส.

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	เจ้าภาพ
	คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวก สภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะ	จำนวนเครือข่ายด้านคนพิการที่มีความพร้อมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ (๗๖ เครือข่าย)		๔. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ	จำนวนที่อยู่อาศัยที่ได้รับ การปรับปรุงให้เหมาะสมกับคนพิการ (๔๖๒ แห่ง)	๙.๒๔	กสส.
				๕. โครงการส่งเสริมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและทุกคนในสังคม - ผลักดันการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ และทุกคนในสังคม - สนับสนุนองค์กรด้านคนพิการ ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน - จัดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	จำนวนสถานที่ สถานการณ์ที่มี การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต ของคนพิการ และคนทุพพลภาพ (๗๗ แห่ง)	๑๔.๘๑๔๕	กสส.

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	เจ้าภาพ
	กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ คนพิการมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสามารถสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	จำนวนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการที่เข้าถึงบริการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (๒๑๕,๐๐๐ คน)	ขับเคลื่อนกองทุนส่งเสริมฯ เพื่อสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการ	๖. โครงการให้บริการกู้ยืมเงินสำหรับคนพิการและคนพิการเพื่อประกอบอาชีพอิสระหรือขยายกิจการ	จำนวนคนพิการและผู้ดูแลคนพิการที่เข้าถึงบริการกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพอิสระ (๑๕,๐๐๐ คน)	๑,๕๐๐ (งบกองทุน)	กทพ.
				๗. สนับสนุนโครงการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	จำนวนโครงการที่สนับสนุนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้กับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน (๑,๗๐๐ โครงการ)	๒,๑๐๐ (งบกองทุน)	กทพ.

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	เจ้าภาพ
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งและ ความร่วมมือกับองค์กร ด้านคนพิการและ เครือข่ายทั้งใน และต่างประเทศ (Associate)	องค์กรด้าน คนพิการและ เครือข่ายมีความ เข้มแข็งสามารถ ดำเนินการพัฒนา คุณภาพชีวิต คนพิการอย่างยั่งยืน	จำนวนองค์กรด้าน คนพิการและ เครือข่ายที่มีความ เข้มแข็งและสามารถ ดำเนินการพัฒนา คุณภาพชีวิต คนพิการ (๕๐๐ องค์กร)	๑. ส่งเสริมการ ดำเนินงานของ องค์กรด้านคนพิการ ให้มีความเข้มแข็ง และได้รับการ รับรองมาตรฐาน ๒. สนับสนุนและ ส่งเสริมการดำเนินงาน ขององค์กรด้าน คนพิการและ เครือข่ายอย่างมี ประสิทธิภาพ ๓. พัฒนาความ ร่วมมือกับองค์กร ด้านคนพิการและ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ๔. ขับเคลื่อนความ ร่วมมือระหว่าง ประเทศด้าน คนพิการ	๘. โครงการเสริมสร้าง ความ เข้มแข็งและความร่วมมือกับ องค์กรด้านคนพิการและเครือข่าย - เสริมสร้าง ความเข้มแข็ง องค์กรด้านคนพิการ - การดำเนินงานด้านคนพิการ ตามแผนประชาสังคมและ วัฒนธรรมอาเซียน - พัฒนากลไกความร่วมมือ ระหว่างประเทศด้านการ พัฒนาศักยภาพคนพิการ - รับรองมาตรฐานองค์กร ด้านคนพิการ - วันคนพิการสากลประจำปี ๒๕๖๑ - สนับสนุนการดำเนินงาน ของอาสาสมัคร พัฒนาสังคมฯ ช่วยเหลือคนพิการ - สนับสนุนองค์กรด้านคนพิการ ที่ได้รับรองมาตรฐาน - สนับสนุนการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาและฝึกอบรม คนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก	จำนวนองค์กรด้าน คนพิการและ เครือข่ายที่มีความ เข้มแข็งและ สามารถดำเนิน การพัฒนา คุณภาพชีวิต คนพิการ (๕๐๐ องค์กร)	๓๒.๗๐๐๑	กสส., กยผ.

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	เจ้าภาพ
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บูรณาการและ ขับเคลื่อน นโยบายด้าน คนพิการสู่การ ปฏิบัติอย่างเป็น รูปธรรม (Advance Policy)	๑. หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องมีการ บูรณาการความ ร่วมมือด้าน นโยบายและ ยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิต คนพิการอย่างมี ประสิทธิภาพ	ระดับความสำเร็จ ในการบูรณาการ ความร่วมมือและ ขับเคลื่อนนโยบายและ ยุทธศาสตร์ด้าน คนพิการสู่การปฏิบัติ (ระดับ ๕)	๑. ขับเคลื่อนและ บูรณาการแผน สู่การปฏิบัติ ๒. ขับเคลื่อน นโยบายมาตรการ และกลไกทุกระดับ ในการพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ ๓. พัฒนางานวิจัย นวัตกรรม และ เทคโนโลยีด้าน คนพิการ ๔. พัฒนาระบบ การติดตามและ ประเมินผล นโยบายด้าน คนพิการ	๙. โครงการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายและแผนด้าน คนพิการสู่การปฏิบัติ - ขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการสู่การปฏิบัติ - ขับเคลื่อนกลไกการพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ - สัมมนาเครือข่ายคนพิการ ระดับชาติประจำปี ๒๕๖๒ - ติดตามประเมินผลการ ดำเนินงานด้านการพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ - ส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการ และวิจัย ด้านคนพิการ	จำนวนคนพิการที่ เข้าถึงและใช้ ประโยชน์ได้จาก นโยบายและ ยุทธศาสตร์ การพัฒนา คุณภาพชีวิต คนพิการ (๑๔,๐๐๐ คน)	๒๓.๕๒๓๗	กยผ.

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	เจ้าภาพ
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาศักยภาพ และสร้างเจตคติที่ สร้างสรรค์ต่อ คนพิการและ ความพิการ (Ability)	คนพิการ มีศักยภาพ สามารถดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพ	จำนวนคนพิการ ที่ได้รับการ พัฒนาศักยภาพ และ ส่งเสริมอาชีพ (๑๙,๐๐๐ คน)	๑. พัฒนาศักยภาพ และทักษะของ คนพิการ ด้านอาชีพ กีฬา นันทนาการ เพื่อความมั่นคง ในการดำรงชีวิต ในสังคม	๑๐. โครงการส่งเสริมศักยภาพ และพัฒนาอาชีพคนพิการ - เตรียมความพร้อมและ พัฒนาอาชีพคนพิการ - สนับสนุนการรวมกลุ่ม ประกอบอาชีพอิสระของ คนพิการ ๑๑. โครงการส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพคนพิการ - ค่าใช้จ่ายประจำในศูนย์ฝึก อาชีพฯ - ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริม ความรู้และฝึกอาชีพ - ค่าใช้จ่ายส่งเสริมความร่วมมือ ในการพัฒนาหลักสูตร การฝึกอาชีพแก่คนพิการ และ MOU เกาหลี - สนับสนุนการจัดสวัสดิการ คนพิการระดับชุมชน	จำนวนคนพิการ ที่ได้รับการพัฒนา ศักยภาพ และ ส่งเสริมอาชีพ (๔,๐๐๐ คน)	๑๔.๔๖๖๓	กสส.
					จำนวนคนพิการที่ ได้รับการส่งเสริม และพัฒนา ศักยภาพ (๑๔,๐๐๐ คน)	๖๔.๘๔๙๔	กสส.

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดเป้าประสงค์	กลยุทธ์	โครงการ	ตัวชี้วัดโครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)	เจ้าภาพ
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนา พก. ให้เป็นองค์กร ที่มีผลสัมฤทธิ์ (Achieved Organization)	การส่งเสริม และสนับสนุน การพัฒนางาน ด้านคนพิการ อย่างมี ประสิทธิภาพ	จำนวนงานด้าน คนพิการที่ได้รับ การพัฒนา (๖ งาน)	๑. เสริมสร้าง สมรรถนะบุคลากร ให้มีความเป็น มืออาชีพ ๒. ส่งเสริมคุณภาพ ชีวิตที่ดีให้แก่ บุคลากรของ พก. ๓. พัฒนาระบบ การบริหารจัดการ พก. ให้มีผลสัมฤทธิ์ และยั่งยืน ๔. พัฒนาระบบ เทคโนโลยี สารสนเทศด้าน คนพิการ	๑๒. โครงการพัฒนาระบบ บริหารจัดการด้านคนพิการ - ปรับปรุง และ พัฒนา สมรรถนะระบบเทคโนโลยี สารสนเทศด้านคนพิการ (MA) - พัฒนาประสิทธิภาพในการ บริหารราชการ - ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริม การป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ - บริหารงานบุคคล - ประชาสัมพันธ์งานด้าน คนพิการ - อบรมพัฒนาบุคลากรเพื่อ ความเชื่อมั่นอาชีพ	(๑๕,๐๐๐ คน) จำนวนงานด้าน คนพิการที่ได้รับ การพัฒนา (๖ งาน)	๖๖.๑๕๗๘	สสภ. กยผ.

ส่วนที่ ๔

การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ ๔ การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

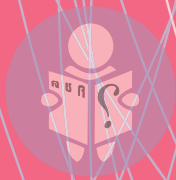
แผนปฏิบัติการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จึงได้กำหนดปัจจัยความสำเร็จและกระบวนการนำแผนสู่การปฏิบัติ ดังนี้

ปัจจัยความสำเร็จ

๑. ผู้บริหารให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน และการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
๓. มีการเชื่อมโยงความสำเร็จของการปฏิบัติงานกับการบริหารงานบุคคลอย่างชัดเจน
๔. บริหารจัดการโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและยึดหลักธรรมาภิบาล

กระบวนการนำแผนสู่การปฏิบัติ

๑. สื่อสารทิศทางองค์กรทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้นการพัฒนา และเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน ให้บุคลากรทุกระดับรับรู้และเข้าใจตรงกันอย่างทั่วถึง
๒. จัดโครงสร้าง กระบวนการทำงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบ พร้อมกำหนดบทบาทความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
๓. วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และเป้าหมายตามนโยบาย เพื่อกำหนดกลยุทธ์และจัดทำแผนปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายวัตถุประสงค์
๔. ดำเนินงาน กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด
๕. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อให้การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยติดตามความก้าวหน้าประจำปี การประเมินผลระยะครึ่งปี และการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ

กลุ่มแผนงานและงบประมาณ

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

กรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชีวิตคนพิการ

๒๕๕ อาคาร ๖๐ ปี กรมประชาสงเคราะห์ ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๓๕๔ ๓๓๘๘ ต่อ ๓๐๓, ๓๐๔ โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๕๐๒๖

<http://www.dep.go.th>